

Інформатика (Шостя С.П.)

Нормативні документи

Державні стандарти:

- Державний стандарт базової середньої освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898 (5-7 класи);
- Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 №1392 (8-11 класи).

Типові освітні програми:

- Типова освітня програма, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України (МОН) від 09.08.2024 № 1120 (5-7 класи);
- Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти II ступеня, затверджена наказом МОН від 20.04.2018 № 405 (8-9 класи);
- Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженої наказом МОН від 20.04.2018 № 408 (у редакції наказу МОН від 28.11.2019 № 1493 зі змінами, внесеними наказом МОН від 31.03.2020 № 464) (10-11 класи).

Моделні навчальні програми для 5-6 класів
(<https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/osvitni-programi/modelni-navchalni-programi-dlya-5-9-klasiv-novoi-ukrainskoi-shkoli-zaprovadzhuyutsya-poetapno-z-2022-roku>):

- Модельна навчальна програма «Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Завадський І. О., Коршунова О. В., Лапінський В. В.) (наказ МОН від 12.07.2021 № 795);
- Модельна навчальна програма «Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Морзе Н. В., Барна О. В.) (наказ МОН від 12.07.2021 № 795);
- Модельна навчальна програма «Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Пасічник О. В., Чернікова Л. А.) (наказ МОН від 12.07.2021 № 795);
- Модельна навчальна програма «Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Радченко С. С., Боровцова Є. В.) (наказ МОН від 12.07.2021 № 795);

- Модельна навчальна програма «Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Ривкінд Й. Я., Лисенко Т. І., Чернікова Л. А., Шакотько В. В.) (наказ МОН від 12.07.2021 № 795);
- Модельна навчальна програма «Інформатика. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Козак Л. З., Ворожбит А. В.) (наказ МОН від 13.12.2021 № 1358).

Модельні навчальні програми «Інформатика» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку:

- Модельна навчальна програма «Інформатика» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Трокай Т. М., Лапін А. В., Ляшенко В. В.) (наказ МОН від 26.04.2022 № 383);
- Модельна навчальна програма «Інформатика» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (автор Кликова С. О.) (наказ МОН від 26.04.2022 № 383 у редакції наказу МОН 28.07.2022 № 672).

Модельні навчальні програми для 7 класів
<https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/osvitni-programi/modelni-navchalni-programi-dlya-5-9-klasiv-novoi-ukrainskoi-shkoli-zaprovadzhuyutsya-poetapno-z-20-22-roku>):

- Модельна навчальна програма «Інформатика. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Ривкінд Й. Я., Лисенко Т. І., Чернікова Л. А., Шакотько В. В.) (наказ МОН від 16 серпня 2023 року № 1001);
- Модельна навчальна програма «Інформатика. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Завадський І. О., Коршунова О. В., Твердохліб І. А.) (наказ МОН від 16 серпня 2023 року № 1001);
- Модельна навчальна програма «Інформатика. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Морзе Н. В., Барна О. В.) (наказ МОН від 06.09.2023 № 1090);
- Модельна навчальна програма «Інформатика. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Бондаренко О.О., Ластовецький В. В., Пилипчук О. П., Шестопапов Є. А.) Рекомендовано МОН (наказ МОН від 06.09.2023 № 1090);
- Модельна навчальна програма «Інформатика. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Пасічник О. В., Козак Л. З., Ворожбит А. В.) (наказ

МОН від 06.09.2023 № 1090);

- Модельна навчальна програма «Інформатика. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Громко Г. Ю., Шевчук П. Г, Ковбаса В. М.).

Модельна навчальна програма «Інформатика» для 7-11 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку

- Модельна навчальна програма «Інформатика» для 7-11 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Трокай Т. М., Тороп К. С.) (наказ МОН від 13.06.2023 № 724) (https://drive.google.com/file/d/1L_CZPZ8B35YOIFCeCJ6XX0XTsIqRoOHi/view).

Навчальні програми для 8-9 класів
(<https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/osvitni-programi/navchalni-programi-dlya-6-9-klasiv>)

- Інформатика 5-9 класи для загальноосвітніх навчальних закладів (затверджена 2017 р.);

- Інформатика 8-9 класи для загальноосвітніх навчальних закладів з поглибленим вивченням інформатики (затверджена 2016 р.).

Навчальні програми для 10-11 класів
(<https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/osvitni-programi/navchalni-programi-dlya-10-11-klasiv>)

- Інформатика. Навчальна програма вибірково-обов'язкового предмету для учнів 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів (рівень стандарту) (затверджена 2017 р.);

- Інформатика для 10-11 класів (профільний рівень) (затверджена 2017 р.).

Особливості викладання інформатики у 7 класі

Викладання інформатики в 7-х класах у 2024/2025 н.р. у закладах загальної середньої освіти буде здійснюватися відповідно до вимог Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898.

Метою вивчення курсу «Інформатика» в 7 класі відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти (інформатична освітня галузь) є розвиток особистості учня, здатного використовувати цифрові інструменти і технології для розв'язання проблем, розвитку, творчого самовираження,

забезпечення власного і суспільного добробуту, здатного критично мислити, безпечно та відповідально діяти в інформаційному суспільстві.

Компетентнісний потенціал інформатичної освітньої галузі та базові знання зазначені в додатку 13 Державного стандарту базової середньої освіти, вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів з інформатичної освітньої галузі – в додатку 14.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів сформульовано у вигляді чотирьох груп умінь:

знаходить, аналізує, перетворює, узагальнює, систематизує та подає дані, критично оцінює інформацію для розв'язання життєвих проблем;

створює інформаційні продукти і програми для ефективного розв'язання задач/проблем, творчого самовираження індивідуально та у співпраці з іншими особами за допомогою цифрових пристроїв чи без них;

усвідомлено використовує інформаційні та комунікаційні технології і цифрові інструменти для доступу до інформації, спілкування та співпраці як творець та (або) споживач, а також самостійно опановує нові технології;

усвідомлює наслідки використання інформаційних технологій для себе, суспільства, навколишнього природного середовища, дотримується етичних, культурних і правових норм інформаційної взаємодії.

Додаток 23 Державного стандарту базової середньої освіти містить базовий навчальний план базової середньої освіти класів з українською мовою навчання. Розподіл годин для інформатичної освітньої галузі має наступний вигляд:

Таблиця 1

Кількість годин на рік					
5-6 класи			7-9 класи		
рекомендова на	мінімаль на	максималь на	рекомендова на	мінімаль на	максималь на
105	70	140	192,5	140	280

Реалізація змісту освіти з інформатики в 7-х класах у 2024/2025 н.р. у закладах загальної середньої освіти буде здійснюватися відповідно до Типової освітньої програми, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України (МОН) від 09.08.2024 № 1120.

Інформуємо, що може запроваджуватися міжгалузевий інтегрований курс «Робототехніка».

Обсяг навчального навантаження у 7 класах для закладів із навчанням українською мовою для інформатичної освітньої галузі:

Таблиця 2

Кількість годин на тиждень та рік			
Навчальне навантаження	7 клас		
	мінімальна	максимальна	різниця по галузі
на тиждень	1	2	1
на рік	35	70	35

Заклад освіти з урахуванням особливостей технічного забезпечення, кадрового складу, контингенту, освітніх пріоритетів учнів тощо може обрати різні варіанти викладання курсу інформатики, зокрема обираючи відповідну модельну навчальну програму. Модельні навчальні програми, що затверджені МОН та рекомендовані для використання, опубліковані за адресою: <https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/osvitni-programi/modelni-navchalni-programi-dlya-5-9-klasiv-novoi-ukrainskoi-shkoli-zaprovadzhuyutsya-poetapno-z-2022-roku>

Таблиця 3

Навчальні теми модельних навчальних програм
з предмету «Інформатика» для 7 класу

Ривкінд Й. Я., Лисенко Т. І., Чернікова Л. А., Шакотько В. В.	Завадський І. О., Коршунова О. В., Твердохліб І. А.	Морзе Н. В., Барна О. В.	Бондаренко О. О., Ластовецький В. В., Пилипчук О. П., Шестопалов Є. А.	Пасічник О. В., Козак Л. З., Ворожбит А. В.	Громко Г. Ю., Шевчук П. Г., Ковбаса В. М.
Пошук в Інтернеті. Електронна пошта. Хмарні сервіси	Цифрові інструменти для навчання	Інформація та інформаційна грамотність	Служби інтернету	Персональний цифровий простір	Інформаційні процеси та системи
Алгоритми та програми	Текстовий процесор. Основи верстки	Цифрова безпека	Комп'ютерна анімація	Цифрове середовище для навчання та співпраці	Комунікаційні технології та мережі
Комп'ютерні презентації	Моделювання в електронних таблицях	Комунікація та взаємодія	Моделі та моделювання	Візуальний контент	Організація власного інформаційного середовища
Об'єкти мультимедіа	Алгоритми та програми	Цифрова творчість	Опрацювання табличних даних	Тексти та публікації	Комп'ютерна графіка та анімація

Комп'ютерна анімація		Вирішення проблем	Алгоритми та програми	Графічне програмування	Опрацювання табличних даних
Практикум з використання інформаційних технологій			Практикум з використання інформаційних технологій	Медіа-дизайн	Основи програмування
					Захист та взаємодія в цифровому просторі

На основі модельної навчальної програми, рекомендованої МОН, вчителем інформатики розробляється навчальна програма та затверджується рішенням педагогічної ради закладу загальної середньої освіти. Модельна програма обирається на весь цикл базового предметного навчання (7-9 кл.).

Навчальна програма – документ, що визначає послідовність досягнення результатів навчання учнів з навчального предмета (інтегрованого курсу), опис його змісту та видів навчальної діяльності учнів із зазначенням орієнтовної кількості годин, необхідних на їх провадження, та затверджується педагогічною радою закладу освіти.

Для допомоги у розробці навчальних програм за участі Команди підтримки реформ МОН України створено сайт «Конструктор навчальних програм» <http://constructor.nus.org.ua>.

Відповідно до наказу МОН № 124 від 05.02.2024 року «Про надання грифа 6 підручників з інформатики для 7 класів закладів загальної середньої освіти отримали грифи:

«Інформатика» підручник для 7 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Бондаренко О. О., Ластовецький В. В., Пилипчук О. П., Шестопапов Є. А.);

«Інформатика» підручник для 7 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Джон Ендрю Біос);

«Інформатика» підручник для 7 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Коршунова О. В., Завадський І. О.);

«Інформатика» підручник для 7 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Морзе Н. В., Барна О. В.);

«Інформатика» підручник для 7 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Ривкінд Й. Я., Лисенко Т. І., Чернікова Л. А., Шакотько В. В.);

«Інформатика» підручник для 7 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Тріщук І. В., Лазарець О. Ю.).

Електронні версії підручників для ЗЗСО можна отримати в електронній бібліотеці на сайті ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»: <https://lib.imzo.gov.ua>.

Рекомендації щодо викладання інформатики в 5-6, 8-11 класах

Таблиця 4

Клас	Рік видання методичних рекомендацій	Посилання на методичні рекомендації
5	2022/2023	Переглянути
6	2023/2024	Переглянути
8	2019/2020	Переглянути
9	2020/2021	Переглянути
10-11	2018/2019	Переглянути

25 квітня 2024 року був проведений обласний науково-практичний семінар «Реалізація інформатичної освітньої галузі в Новій українській школі: досвід, перспективи», доступ до матеріалів семінару: https://drive.google.com/drive/folders/1r90Vlj7WM9CWWGI5CmmgNBjH_EUW_raj?usp=sharing.

Звертаємо увагу на те, що чинність програм курсів за вибором, факультативів для 5-11 класів слід перевіряти у переліку навчальної літератури та навчальних програм, що рекомендовані на 2024-2025 н.р. у листі МОН.

Оцінювання

Міністерство освіти і науки України у 2024 році затвердило нові рекомендації щодо оцінювання результатів навчання учнів. Ці рекомендації були затверджені наказом № 1093 від 2 серпня 2024 року (<https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/66a/ca0/d35/66aca0d35fbf4463777818.pdf>). У 2024-2025 навчальному році цей наказ буде актуальним для учнів 5-7 класів, які здобувають освіту відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898.

Інформуємо, що втратив чинність наказ МОН від 01 квітня 2022 року № 289 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних

досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти».

Об'єктами оцінювання є результати навчання учнів.

Результати навчання – це знання, уміння, навички, ставлення, цінності, набуті в процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, виміряти й оцінити та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми на кожному рівні (циклі) загальної середньої освіти.

Основні функції оцінювання:

формувальна (забезпечує відстеження динаміки навчального поступу);

констатувальна (забезпечує встановлення рівня досягнення результатів навчання);

діагностувальна (надає інформацію про стан досягнення результатів навчання, наявність навчальних втрат, причини виникнення утруднень);

коригувальна (надає змогу вчителю відповідним чином адаптувати освітній процес);

орієнтувальна (надає змогу відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати їх розвиток);

мотиваційно-стимульовальна (активізує внутрішні й зовнішні мотиви до навчання);

розвивальна (мотивує до рефлексії та самовдосконалення);

прогностична (ставить цілі навчання на майбутнє);

виховна (сприяє вихованню в учнів свідомої дисципліни, наполегливості в роботі, працьовитості, почуття відповідальності, обов'язку).

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є формувальне оцінювання, підсумкове оцінювання та державна підсумкова атестація.

У рекомендаціях щодо оцінювання результатів навчання учнів розміщені критерії оцінювання інформатичної освітньої галузі:

Таблиця 5

Ба л	ГАЛУЗЕВІ КРИТЕРІЇ			
	Група результатів 1. Працює з інформацією, даними, моделями	Група результатів 2. Створює інформаційні продукти	Група результатів 3. Працює в цифровому середовищі	Група результатів 4. Безпечно та відповідально працює з інформаційними технологіями
1	Учень /учениця: сприймає і розпізнає	Учень /учениця: виконує частину	Учень /учениця: виконує частину	Учень /учениця: виконує безпосередні

	інформацію, отриману від учителя (інших осіб); відповідає на прості запитання за змістом почутого / прочитаного, припускається суттєвих змістових і логічних помилок	простих завдань / навчальних дій за наданим зразком з допомогою вчителя	простих завдань / навчальних дій за наданим зразком з допомогою вчителя	вказівки щодо дотримання правил безпеки
2	<i>Учень /учениця:</i> відтворює незначну частину інформації, отриману від учителя або із запропонованих джерел; знаходить у почутому/про читаному часткові відповіді на прості запитання; припускається змістових і логічних помилок	<i>Учень /учениця:</i> виконує прості завдання/ навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя; показує свою зацікавленість до ідей, висловлених іншими	<i>Учень /учениця:</i> виконує прості завдання/ навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя; показує свою зацікавленість до ідей, висловлених іншими	<i>Учень /учениця:</i> епізодично виконує вказівки щодо дотримання правил безпеки у знайомих ситуаціях
3	<i>Учень /учениця:</i> відтворює частину інформації, отриманої від учителя або із запропонованих джерел; знаходить у почутому/прочитаном у часткові відповіді на запитання; припускається незначних змістових і логічних помилок	<i>Учень /учениця:</i> виконує завдання / навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя; долучається до роботи в групі	<i>Учень /учениця:</i> виконує завдання / навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя; долучається до роботи в групі	<i>Учень /учениця:</i> виконує вказівки щодо дотримання правил безпеки у знайомих ситуаціях; просить надати зворотний зв'язок щодо ступеня розуміння та сприйняття запропонованого
4	<i>Учень /учениця:</i> відтворює за зразком основну інформацію, отриману із запропонованих джерел; висловлює свої думки, використовуючи отриману інформацію; може пояснити окремі поняття/терміни/ навчальні дії	<i>Учень /учениця:</i> виконує завдання /навчальні дії за зразком під керівництвом учителя; виконує обов'язки, розподілені в групі	<i>Учень /учениця:</i> виконує завдання /навчальні дії за зразком під керівництвом учителя; виконує обов'язки, розподілені в групі	<i>Учень /учениця:</i> дотримується правил безпеки у типових ситуаціях після нагадування; може надати пояснення щодо необхідності безпечної та відповідальної поведінки

5	<p><i>Учень /учениця:</i> застосовує частково основну інформацію, отриману від учителя або із запропонованих джерел, для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; знаходить у почутому/прочитаном у відповіді на прості запитання; може пояснити основні поняття / явища /навчальні дії</p>	<p><i>Учень /учениця:</i> виконує навчальні дії за запропонованим алгоритмом, за потреби звертаючись по допомогу; розпізнає проблемні ситуації з допомогою вчителя; виконує завдання в групі відповідно до своєї ролі</p>	<p><i>Учень /учениця:</i> виконує навчальні дії за запропонованим алгоритмом, за потреби звертаючись по допомогу; розпізнає проблемні ситуації з допомогою вчителя; виконує завдання в групі відповідно до своєї ролі</p>	<p><i>Учень /учениця:</i> дотримується правил безпеки у типових ситуаціях</p>
6	<p><i>Учень /учениця:</i> застосовує інформацію, отриману від учителя або із запропонованих джерел, для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; розуміє і пояснює основні поняття і явища/ навчальні дії, наводить прості приклади</p>	<p><i>Учень /учениця:</i> виконує навчальні дії за запропонованим алгоритмом самостійно; розпізнає проблемні ситуації і висловлює припущеній щодо розв'язання їх з допомогою вчителя; виконує спільне завдання в групі відповідно до визначених обов'язків та своєї ролі</p>	<p><i>Учень /учениця:</i> виконує навчальні дії за запропонованим алгоритмом самостійно; розпізнає проблемні ситуації і висловлює припущення щодо розв'язання їх з допомогою вчителя; виконує спільне завдання в групі відповідно до визначених обов'язків та своєї ролі</p>	<p><i>Учень /учениця:</i> дотримується правил безпеки та відповідальної взаємодії у типових ситуаціях</p>
7	<p><i>Учень /учениця:</i> знаходить у запропонованих джерелах потрібну інформацію для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій</p>	<p><i>Учень /учениця:</i> виконує репродуктивні й частково-пошукові види навчальної діяльності за запропонованим алгоритмом або в співпраці з однокласниками; розпізнає проблемні ситуації, розв'язує їх відомим способом з допомогою вчителя; співпрацює в групі, виконуючи навчальні</p>	<p><i>Учень /учениця:</i> виконує репродуктивні й частково-пошукові види навчальної діяльності за запропонованим алгоритмом або в співпраці з однокласниками; розпізнає проблемні ситуації, розв'язує їх відомим способом з допомогою вчителя; співпрацює в групі, виконуючи навчальні</p>	<p><i>Учень /учениця:</i> дотримується правил безпеки та взаємодії у новій ситуації, визначає потенційні небезпеки</p>

		завдання	завдання	
8	<i>Учень /учениця:</i> аналізує інформацію, отриману з обраних джерел, зіставляє, порівнює та групує її за заданою ознакою; вирізняє проблемні ситуації, відповідає на запитання за опрацьованою інформацією; перетворює один вид інформації в інший; наводить певні аргументи, доповнює думку/відповіді однокласників	<i>Учень /учениця:</i> виконує окремі пошукові, дослідницькі та/або творчі навчальні дії, розв'язує проблемні ситуації відомими способами з опосередкованою допомогою вчителя; активно співпрацює з іншими, виконуючи навчальні завдання, визначає свої завдання в груповій роботі	<i>Учень /учениця:</i> виконує окремі пошукові, дослідницькі та/або творчі навчальні дії, розв'язує проблемні ситуації відомими способами з опосередкованою допомогою вчителя; активно співпрацює з іншими, виконуючи навчальні завдання, визначає свої завдання в груповій роботі	<i>Учень /учениця:</i> дотримується правил безпеки та взаємодії у змодельованій ситуації, оцінює потенційні наслідки ризикованої поведінки
9	<i>Учень /учениця:</i> аналізує інформацію, отриману з різних джерел; вирізняє проблемні ситуації; добирає прийнятний із запропонованих способів для її унаочнення й візуалізації; наводить аргументи та доречні приклади щодо висловленої думки	<i>Учень /учениця:</i> виконує пошукові (дослідницькі) та творчі завдання; розв'язує проблемні ситуації засвоєними раніше способами, пропонує нові способи розв'язання з опосередкованою допомогою вчителя; активно співпрацює з іншими, виконуючи типові та нетипові завдання	<i>Учень /учениця:</i> виконує пошукові (дослідницькі) та творчі завдання; розв'язує проблемні ситуації засвоєними раніше способами, пропонує нові способи розв'язання з опосередкованою допомогою вчителя; активно співпрацює з іншими, виконуючи типові та нетипові завдання	<i>Учень /учениця:</i> обмінюється інформацією та пропонує способи відновлення безпечної та відповідальної взаємодії при їх порушенні
10	<i>Учень /учениця:</i> отримує відомості із різних самостійно вибраних джерел, виокремлює з неї істотну й потрібну інформацію; вирізняє проблемні ситуації, оцінює інформацію за заданими критеріями; ставить запитання; встановлює логічні зв'язки між	<i>Учень /учениця:</i> застосовує здобуті знання й практичні вміння в різних навчальних ситуаціях; здійснює різні види діяльності, пропонує кілька способів розв'язання проблемної ситуації самостійно, у парі або групі	<i>Учень /учениця:</i> застосовує здобуті знання й практичні вміння в різних навчальних ситуаціях; здійснює різні види діяльності, пропонує кілька способів розв'язання проблемної ситуації самостійно, у парі або групі	<i>Учень /учениця:</i> дотримується правил безпеки та взаємодії у нестандартній ситуації; розпізнає та запобігає небезпечним ситуаціям, розглядаючи різні сторони проблеми

	об'єктами, фактами, явищами			
11	<i>Учень /учениця:</i> узагальнює інформацію, отриману з різних джерел, оцінює її за визначеними критеріями; знаходить інформацію й аналізує її, визначає надійність інформаційних джерел; висловлює власну позицію, аргументує її, робить висновки	<i>Учень /учениця:</i> застосовує здобуті знання й практичні вміння в нестандартних ситуаціях; здійснює різні види діяльності, аналізує власні навчальні дії самостійно, у парі або групі; конструктивно взаємодіє у групі	<i>Учень /учениця:</i> застосовує здобуті знання й практичні вміння в нестандартних ситуаціях; здійснює різні види діяльності, аналізує власні навчальні дії самостійно, у парі або групі; конструктивно взаємодіє у групі	<i>Учень /учениця:</i> вживає заходів для зменшення ризиків; обирає оптимальний спосіб безпечної та відповідальної взаємодії з іншими
12	<i>Учень /учениця:</i> оцінює отриману інформацію, отриману з різних джерел, порівнює та зіставляє її; використовує усвідомлену інформацію в різних ситуаціях	<i>Учень /учениця:</i> застосовує здобуті знання й практичні вміння, усвідомлює ризики і прогнозує наслідки; здійснює різні види діяльності самостійно, у парі або групі; аналізує власні навчальні дії, планує свій подальший навчальний поступ; ініціює, планує та організує співпрацю в групах для досягнення навчальних цілей, виконання дослідницьких / творчих завдань	<i>Учень /учениця:</i> застосовує здобуті знання й практичні вміння, усвідомлює ризики і прогнозує наслідки; здійснює різні види діяльності самостійно, у парі або групі; аналізує власні навчальні дії, планує свій подальший навчальний поступ; ініціює, планує та організує співпрацю в групах для досягнення навчальних цілей, виконання дослідницьких / творчих завдань	<i>Учень /учениця:</i> оцінює безпеку та відповідальність поведінки за критеріями; за потреби надає роз'яснення іншим учасникам щодо безпечної та відповідальної поведінки

Для 8-11 класів залишаються актуальними орієнтовні вимоги оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти ([Про затвердження орієнтовних ви... | від 21.08.2013 № 1222 \(rada.gov.ua\)](#))

Організація освітнього процесу

Обов'язковою умовою реалізації будь-якої навчальної програми з інформатики є постійне використання на кожному уроці комп'ютерної техніки,

різних цифрових пристроїв з метою формування діяльнісної складової освітньої компетентності.

Під час організації освітнього процесу потрібно дотримуватися норм Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти ([Наказ \(moz.gov.ua\)](https://moz.gov.ua)). Умови навчання під час організації освітнього процесу повинні забезпечувати ефективне засвоєння учнями матеріалу та відповідати чинним вимогам щодо безпеки життєдіяльності учасників навчального процесу з метою створення сучасного, розвивального, безпечного, комфортного та інклюзивного освітнього середовища.

На уроках інформатики клас ділиться на 2 групи, але не менше 8 учнів у групі. Поділ на групи здійснюється згідно з Наказом МОН України від 20.02.2002 р. № 128 (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0229-02#Text>).

Вимоги до комп'ютерного обладнання – [Типовий перелік комп'ютерного обладнання для закладів дошкільної, загальної середньої та професійної \(професійно-технічної\) освіти](#) (наказ МОН від 2.11.2017 № 1440 із змінами).

В освітньому процесі допускається використання ліцензійного та вільнопоширюваного програмного забезпечення відповідно до законодавства у сфері авторського права і суміжних прав, із дотриманням вимог Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#Text>) до користувацьких інтерфейсів комп'ютерних програм.

Зауважимо, що в закладах загальної середньої освіти можна використовувати лише навчальну літературу, що має відповідний гриф МОН і зазначена в переліку навчальних програм, підручників та навчально-методичних посібників, рекомендованих МОН для використання в загальноосвітніх навчальних закладах.

Електронні версії підручників для ЗЗСО – в електронній бібліотеці на сайті ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»: <https://lib.imzo.gov.ua>.

Вчитель має певну методичну свободу, що надає йому право самостійно визначати кількість годин на вивчення тієї чи іншої теми, обирати програмне забезпечення, методи та форми організації освітнього процесу, конструює урок так, щоб учні могли самостійно відкрити нові для себе знання, опанувати нові навички, розвинути свою компетентність.

Під час реалізації навчальної програми рекомендуємо вчителю надавати учням чіткі інструкції щодо очікуваних результатів навчання, застосовувати особистісно-орієнтований підхід, що може бути забезпечений передусім вибором відповідних тем навчальних проєктів та ролей у груповій діяльності.

Освітній процес має спрямовувати, спонукати та підтримувати розвиток суб'єктів навчання, сприяти формуванню патріотичної громадянської позиції та ціннісних орієнтирів. Основний акцент рекомендуємо зробити на розвиток громадянської та соціальної компетентності, розвиток критичного та системного мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями.

Орієнтовний перелік окремих інноваційних педагогічних технологій, що мотивують вчитися сучасних дітей: універсальний дизайн навчання, змішане навчання, мікронавчання, перевернуте навчання, гейміфікація, колаборативне навчання, адаптивне навчання.

В умовах переходу на дистанційну форму навчання на рівні навчальної програми закладу освіти можуть бути внесені зміни у види діяльності учнів, із забезпеченням досягнення очікуваних результатів навчання. Під час проведення онлайн занять бажано залучати учнів до активної роботи, висловлювання своїх ідей та пропозицій, надавати можливість їм спілкуватися між собою.

При плануванні навчальної діяльності рекомендовано враховувати соціальну складову, включати у заняття обговорення, дискусії, презентації, рефлексію. Рекомендовано, по можливості, запропонувати для учнів індивідуальні траєкторії навчання з урахуванням їх інтересів і здібностей.

Для очної, дистанційної синхронної та асинхронної роботи, залежно від умов здійснення освітнього процесу за ініціативою Міністерства цифрової трансформації України та Міністерства освіти і науки України в межах програми EU4DigitalUA реалізується проєкт «[Оновлена інформатика – ІТ-студії](#)».

ІТ-студії містять цифрові освітні ресурси для учнів від 2 по 11 клас і можуть використовуватись для формування різноманітних траєкторій вивчення інформатики, для подолання освітніх втрат.

ІТ-студії містять 5 змістових ліній:

- Цифрова грамотність
- Медіатворчість
- Обчислювальне мислення та програмування
- Аналіз даних та моделювання
- Цифрове громадянство.

Запропоновані в заняттях різноманітні завдання, які передбачають обговорення та дискусії, можуть реалізовуватись як під час очної роботи з класом (робота у великій чи малих групах, парах), так і дистанційної організації роботи: в онлайн-конференції (спільній кімнаті чи окремих за групами).

При вивченні тем з інформатики, що стосуються кібербезпеки та інших тем навчального предмета, рекомендується ознайомлювати учнів із загрозами, що

виникають унаслідок поширення в глобальній мережі матеріалів в інтересах пропаганди держави-агресора та способами і методами уникнення цих загроз, доводять до відома учнів небезпеку використання заборонених ресурсів та програмних засобів. Одним із варіантів включення тематики кібербезпеки може бути створення інформаційних продуктів у різних програмних середовищах (текстові документи, презентації, графічні плакати, анімації, вебсторінки, відео-ролики, програмні проекти тощо).

Ресурси для вивчення питання онлайн-безпеки:

<https://osvita.diia.gov.ua/catalog/topic/online-security> - гайди, симулятори про безпеку в інтернеті на платформі «Дія. Цифрова освіта»;

<https://osvita.diia.gov.ua/catalog/topic/cyber-security> - освітні серіали про безпеку в інтернеті на платформі «Дія. Цифрова освіта»;

https://beinternetawesome.withgoogle.com/uk_ua/interland – онлайн-гра “Interland: Безпека дітей в Інтернеті”;

<https://game.shotam.info/pravylya-kiberbezpeky> – гайд про захист персональних даних.

З метою підтримки дистанційного і змішаного навчання компанія «Zoom» продовжила безоплатний та розширений доступ до Zoom Meetings for Education для всіх українських освітніх закладів на 2024/2025 навчальний рік.

Розширений доступ Large Meeting дозволяє учасникам освітнього процесу записувати зустрічі та проводити онлайн-конференції з можливістю одночасної участі до 1000 учасників.

Для отримання ліцензії Zoom Meetings for Education заклади освіти мають заповнити [спеціальну форму](#).

Про ефективне навчання інформатики в очному, дистанційному, змішаному форматі:

- https://www.youtube.com/live/VKj_USw0V4g?feature=shared;

- <https://youtu.be/mFmfLDwmuaw?feature=shared>.

Рекомендуємо методичний посібник «Індивідуалізація навчання в умовах змішаної форми організації освітнього процесу у базовій школі» ([Індивідуалізація навчання в умовах змішаної форми організації освітнього процесу у базовій школі: методичний посібник – Інститут педагогіки НАПН України \(undip.org.ua\)](#)), що розкриває зміст і суть індивідуалізації навчання в умовах змішаної форми організації освітнього процесу в базовій школі.

Пропонуємо у роботі використовувати матеріали вчителів інформатики, що розміщені в обласному репозитарії освітніх матеріалів «Навчайся і навчай» (<https://ed.pano.pl.ua/>) у зібранні «Інформатична освітня галузь» (<https://ed.pano.pl.ua/handle/022518134/250>).

Для учителів інформатики області діють спільнота у Viber (<https://invite.viber.com/?g2=AQBQPUR3aiDkl03nDknyTrm%2FyuR1hJ7uSH%2FX6iFvJWuc0G0EmuORh2HfL3WpiSOW>) та розпочав роботу сайт «Інформатика Полтавщини» (<http://itpl.pp.ua>).